

Tampereen kaupunki
Kirjaamo
kirjaamo@tampere.fi
PL 487
33101 Tampere

Dnro: TRE:8203/00.01.06/2021

Oikaisuvaatimus Metsänhoidon palvelusopimuksesta vuodelle 2022

Pyydämme, että Tampereen kaupungin asunto- ja kiinteistölautakunta päivittää kiinteistöjohtaja Virpi Ekholmin 16.12.2021 tekemää päätöstä (liite 1) Metsänhoidon palvelusopimuksesta vuodelle 2022 (liite 2) kuten lautakunta yksimielisesti edellytti 21.12.2021 kokouksessa hyväksymässään toivomusponnessa (liite 3, s. 45). Pyydämme, että asunto- ja kiinteistölautakunta päivittää palvelusopimusta tässä oikaisuvaatimuksessa esitetyillä muutoksilla ja velvoittaa kiinteistöjohtajan allekirjoittamaan Tampereen Infra Oy:n kanssa uuden palvelusopimuksen.

Metsänhoidon avoimuus ja toimenpiteistä tiedottaminen

Tampereen kaupungin kotisivuilla on vaikeaa löytää tietoa metsänhoitotoimiin liittyvistä taloudellisista laskelmista. Kotisivuilla olevan tiedotteen mukaan vuonna 2019 kaupunki on myynyt Metsäliitolle puutavaraa ja energiapuuta 784 000 euron edestä [1]. Tiedotteessa mainitaan, että puunmyyntitulot kertyvät lähinnä asuin- ja yritysrakennusten korttelialueilta sekä katualueilta. Tiedotteen perusteella voidaan esittää ainoastaan arvailuja siitä, mitkä ovat muilta metsäalueilta Tampereen Infra Oy:n metsänhoidosta saatavat tulot. Palvelusopimuksen perusteella Infralle maksetaan metsänhoitotöistä vuodessa 630 000 euroa. Palvelusopimus on selvästi alijäämäinen varsinkin, jos huomioidaan se, että vain osa tuloista muodostuu muista kuin kaavoituksen toteuttamiseksi tehtävistä hakkuista. Sopimukseen on lisättävä maininta puunmyyntitulojen tarkasta erittelystä kaupungin kotisivuilla.

Kaupungin sivuilla ei ole myöskään saatavilla metsäsuunnitelmia tai vuosittaista työkohteluetteloita. Palvelusopimukseen on lisättävä velvoite metsäsuunnitelmien ja työkohteluettelojen lisäämiseksi kaupungin sivuille. Tämä lisää Tampereen kaupungin tilaaman metsänhoidon avoimuutta. Metsätöistä on tiedotettava vähintään 4 viikkoa ennen toimenpiteitä nykyisen 1-2 viikon sijaan. Kotitalouksiin jaettavien tiedotteiden ja maastotiedotuksen lisäksi toimenpiteistä on aina tiedotettava myös kaupungin kotisivuilla.

PEFC-sertifikaatista siirryttävä vuosittaiseen asukaskyselyyn ja omavalvontaan

PEFC-sertifikaatin mukaisesta metsänhoitotöiden seurannasta ja laadunvalvonnasta on siirryttävä vuosittaisiin asukaskyselyihin, jotka toteutetaan avoimesti verkossa. Kaupunkilaisille on taattava mahdollisuus vastata kyselyyn myös kirjallisesti kaupungin palvelupisteissä. Metsänhoitotyöt ovat kaupungin tarjoamia palveluita siinä missä muutkin palvelut ja kaupunkilaisten näkemyksiä heille

tarjottavista palveluista on kuultava useammin kuin kerran kymmenessä vuodessa päivitettävän metsien hoidon toimintamallin laatimisen yhteydessä. Tampereen Infra Oy:tä ei enää jatkossa velvoiteta kuulumaan Ely-keskusten ja Suomen ympäristökeskuksen hylkäämään Suomen PEFC-metsäsertifiointijärjestelmään, vaan laadunseurannaksi riittävät asukaskyselyjen ohella tehtävät vuosittaiset omavalvontaraportit metsä- ja luonnonsuojelulain noudattamisesta. Raportit julkaistaan kaupungin kotisivuilla ja palvelupisteissä.

RAMS-luokitusten käyttöä on muutettava

Viherympäristöliiton laatimien viheralueiden kunnossapitoluokituksien (RAMS 2020) käyttöä muutetaan siten, että kaikki lähi-, ulkoilu- ja retkeilymetsät siirretään arvometsien luokkaan. RAMS-luokat lähi-, ulkoilu- tai retkeilymetsät eivät sovellu monimuotoisen luonnon ylläpitoon, vaan arvometsien luokka on tältä osin ainoa soveltuva. RAMS-luokituksissa lähi-, ulkoilu- ja retkeilymetsiä käsitellään alaharvennuksilla kuten tasaikäisrakenteista talousmetsää. Käytännössä alaharvennuksilla hävitetään metsän puuston luontainen uudistumismahdollisuus ja metsän biomassan vähetessä myös kiihdytetään ilmastonmuutosta. Lisäksi metsän kerroksellisuuden vähentyessä myös luonnon monimuotoisuus ja ihmisten virkistäytymismahdollisuudet vähenevät.

Talousmetsissä siirryttävä jatkuvapeitteiseen metsänkasvatukseen

Tampereen kaupungin omistamat talousmetsät tuottavat tällä hetkellä varovaisesti arvioiden satojen tuhansien eurojen edestä tappiota veronmaksajille. Todellisen tappion suuruutta on mahdotonta arvioida, koska kaupungin omistamien metsien talouslaskelmat eivät ole julkista tietoa. Kaupungin talousmetsiä hoidetaan tasaikäisrakenteiseen metsänhoitoon kuuluvilla alaharvennuksilla. Kansantaloudellisen metsäekonomian professori Olli Tahvonen on todennut Helsingin yliopiston Maatalous-metsätieteellisen tiedekunnan lausunnossa kansalaisaloitteesta ”Lakialoite avohakkuiden lopettamiseksi valtion mailla” seuraavaa:

”...taloudellis-monitieteisen tutkimuksen tulokset eivät tue alaharvennusta vaan sen sijaan taloudellisesti edullisemmaksi tulee kookkaampien puiden yläharvennus (Haight ja Monserud 1990, Valsta 1993, Pukkala ym 1994, Hyytiäinen ym 2004, 2005 (huom! vuosiluku korjattu), Niinimäki et al 2011, Tahvonen ym. 2013, Fransson et al 2019). Näissä tutkimuksissa kuvaus metsän kasvusta perustuu (ilman yksinkertaistuksia) parhaisiin julkisesti saatavissa oleviin metsäekologiisiin malleihin (esim. Mäkelä 2002, Hynynen ym. 2002). Ero ylä- ja alaharvennuksen taloudellisen kannattavuuden välillä on merkittävä. Tulos syntyy puulajista riippumatta ja optimoitimalleilla, joita on käytetty metsänhoidon suositusten kehittämisessä ja metsälainsäädännön uudistamisessa (Tapio 2006, Hyytiäinen ym 2006)..

Taloudellis-ekologiset optimointimallit, jotka sisältävät mahdollisuuden puustoisen metsän jatkuvaan luontaiseen uudistumiseen, ja joissa ei aseteta mitään rajoitteita metsänhoidon vaihtoehtoille, voivatkin tuottaa tuloksen, jossa jatkuvapeitteisyyteen perustuva metsänhoito on kannattavampi kuin uudistushakkuut sisältävä metsänhoito (Haight ja Monserud 1990, Tahvonen 2009, Pukkala et al. 2009, Tahvonen et al 2010, Tahvonen 2011, Tahvonen ja Rämö 2016, Pukkala 2016a, Parkatti et al 2019, Parkatti ja Tahvonen 2020). Tämä tulos saadaan erityisesti, jos laskennassa huomioidaan korkokanta ja uudistamiskustannukset ja jos alkupuusto on koko- ja ikäluokkarakenteeltaan heterogeeninen tai alkutilana on paljas maa. Jatkuvapeitteisyyteen perustuvan metsänhoidon parempi kannattavuus näyttää kiistattomimmalta kuusi- ja sekametsissä (Parkatti ja Tahvonen 2020).”

Nähdäksemme Tampereen kaupungin omistamissa talousmetsissä on siirryttävä jatkuvapeitteiseen metsänkasvatukseen. Palvelusopimusta Tampereen Infra Oy:n kanssa on muutettava siten, että sopimuksessa mainitut metsänviljely-, koneellista puunkorjuuta valmistelevat ennakkoraivaus-, taimikonhoito- ja muut pienpuuston perkaus- tai raivaustyöt poistetaan sopimuksesta. Näiden toimien poisjättämisestä säästyneiden kulujen turvin sopimukseen voidaan lisätä kohta, jossa todetaan, että talousmetsissä tehdään vain metsurityönä yksittäisten isojen puiden poistamisia ja luonnonhoidollisia töitä kuten vieraslajien hävittämistä, kulotusta ja pöntötyksiä. Raivaussaha soveltuu erityisen hyvin esimerkiksi vieraslaji terttuseljan hävittämiseen metsistä, vaikka tällä hetkellä terttuseljaa ei taimikonhoitotöiden yhteydessä kaupungin metsistä poistetaakaan.

Pyydämme saada antaa vastaselityksemme kiinteistöjohtajan tähän oikaisuvaatimukseen antamaan selitykseen.

Tampereella 6.1.2022

[REDACTED]

[REDACTED]

Viitteet

[1] Kaupunki myy puutavaraa ja energiapuuta [Tampereen kaupunki - Tampereen kaupunki - Ajankohtaista - Tiedotteet - 2019 – Kesäkuu] Saatavissa: https://www.tampere.fi/tampereen-kaupunki/ajankohtaista/tiedotteet/2019/06/19062019_7.html (viitattu 5.1.2022)

Lähteet

Fransson, A., Franklin, O., Lindroos, O., Nilsson, U. and Brännström, Å. 2019. Simulation based approach to a near-optimal thinning strategy: allowing harvesting times to be determined for individual trees. Canadian Journal of Forest Research 5: 320-331.

Haight, R.G., Monserud, R.A. 1990. Optimizing any-aged management of mixed-species stands. II. Effects of decision criteria. Forest Science 36: 125–144.

Hynynen, J., R. Ojansuu, H. Hökkä, A. J. Siipilehto, H. Salminen and Haapala, P. (2002). Models for predicting stand development in MELA system. Finnish For. Res. Inst. Res. Pap. 835. 116 p.

Hyytiäinen, K., Tahvonen, O. ja Valsta, V. 2006. Taloudellisesti optimaalisista harvennuksista ja kiertoajoista männylle ja kuuselle. Metlan työraportteja 143.

Hyytiäinen K, Hari P, Kokkila T, Mäkelä A, Tahvonen O and Taipale J. 2004. Connecting a process-based forest growth model to a stand level economic optimization. Canadian Journal of Forest Research 34: 2060-2073.

Hyytiäinen, K., Tahvonen, O and Valsta, V. 2005. Optimum Juvenile Density, Harvesting, and Stand

Structure in Even- Aged Scots Pine Stands. *Forest Science* 51:2, 120-133.

Mäkelä, A. 2002. Derivation of stem taper from the pipe theory in a carbon balance framework. *Tree Physiol.* 22: 891–905.

Niinimäki S, Tahvonen O, Mäkelä A. 2011. Applying a process-based model in Norway spruce management. *Forest Ecology and Management* 265:102-115.

Parkatti, V-P., Assmuth, A., Rämö, J. and Tahvonen, O. 2019. Economics of boreal conifer species in continuous cover and rotation forestry. *Forest Policy and Economics*, 100: 55-67.

Parkatti,, V.P. and Tahvonen, O.: Optimizing continuous cover and rotation forestry in mixed-species boreal forests, *Canadian Journal of Forest Research*, in print 2020.

Pukkala, T., Vettenranta, J., Kolström, T., and Miina, J. 1994. Productivity of mixed stands of *Pinus sylvestris* and *Picea abies*. *Scandinavian Journal of Forest Research* 9: 143–153.

Pukkala, t., Lähde, E., Laiho, O. (2010). Optimizing the structure and management of uneven-sized stands in Finland. *Forestry: An International Journal of Forest Research* 83(2): 129–142.

Pukkala 2016a. Plenterwald, Dauerwald, or clearcut? *Forest Policy and Economics* 62: 125–134.

Samuelson, P. A. 1976. Economics of Forestry in an Evolving Society. *Economic inquiry* 14(4): 466–492.

Tapio 2006. Hyvän metsänhoidon suositukset. Metsäkustannus OY, Helsinki.

Tahvonen O, Pukkala T, Laiho O, Lähde E, and Niinimäki S. 2010. Optimal management of uneven-aged Norway spruce forests. *Forest Ecology and Management* 260: 106-115.

Tahvonen O. 2011. Optimal structure and development of uneven-aged Norway spruce forests. *Canadian Journal of Forest Research*, 41: 2389–2402.

Tahvonen O, Pihlainen S, Niinimäki S. 2013. On the economics of timber production in boreal Scots pine stands. *Canadian Journal of Forest Research* 43: 719-730.

Tahvonen, O. and Rämö, J. 2016. Optimality of continuous cover vs. clear-cut regimes in managing forest resources. *Canadian Journal of Forest Research* 46: 891-901.

Valsta, L. 1993. Stand management optimization based on growth simulators. *Metsäntutkimuslaitoksen tiedonantoja* 453 (väitöskirja), Helsinki.

Liitteet

Liite 1: Kiinteistöjohtajan päätös 16.12.2021 § 636

Liite 2: Metsänhoidon palvelusopimus 2022

Liite 3: Asunto- ja kiinteistölautakunnan 21.12.2021 kokouksen pöytäkirja